

Recenzja

Dorobku twórczego, działalności artystycznej ,pracy naukowo –dydaktycznej oraz aktywności organizacyjnej **mgr Moniki Aleksandrowicz** zatrudnionej na Wydziale Rzeźby i Mediacji Sztuki Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu w postępowaniu doktorskim w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki- na wniosek Rady Dyscypliny Artystycznej Uchwała nr 7 z dnia 29.04.2021 roku

Monika Aleksandrowicz jest absolwentką Wydziału Malarstwa wrocławskiej ASP oraz Filozofii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Dyplom zrealizowała w pracowni prof. Wandy Gólkowskiej. Zdobyła wiedzę w dwu obszarach. Wiedza i zdobyte umiejętności pozwoliły jej funkcjonować jako twórcy o poszukującym stylu pracy. Talent zaś organizacyjny pozwolił jej na udział w wielu przedsięwzięciach, projektach (35) tak na arenie ogólnopolskiej, jak i europejskiej. W dokumentacji towarzyszącej rozprawie doktorskiej miałem możliwość prześledzić i zapoznać się z Jej dorobkiem artystycznym: wykazem wystaw indywidualnych (14), zbiorowych (58) oraz udziałem w wielu konferencjach naukowych (19) i projektach artystycznych. W swoim życiu zawodowym uzyskała 7 nagród i wyróżnień . Interesującym przedsięwzięciem był udział w Międzynarodowym projekcie : BRUMBA ,który był finansowany ze środków funduszy europejskich i krajowych . Umożliwiło to organizację wielu spotkań w kraju i za granicą. Doktorantka współpracuje z wieloma instytucjami z terenu Wrocławia. Na uwagę zasługują jej dokonania w zakresie projektów książek (35) , które wykraczają poza poprawny standard. Doktorantka posiada również bogaty dorobek publikacyjny oraz liczny udział w seminariach, sympozjach, plenerach. Doświadczenie pedagogiczno – organizacyjne i popularyzatorskie niesie dobrą nadzieję na Jej funkcjonowanie w strukturze uczelni, a zwłaszcza Wydziału Rzeźby i Mediacji Sztuki. Uważam jej dorobek

artystyczny i publikacyjny w tym zakresie za wystarczający do uzyskania stopnia doktora w zakresie sztuki.

Opis pisemnej pracy doktorskiej

Tytuł pracy doktorskiej brzmi „**Książka artystyczna generująca modyfikacje wizualne.**” Praca liczy 85 stron i składa się z czterech rozdziałów oraz bibliografii i dokumentacji dorobku. Tytuł określa obszar poszukiwań i kreacji dzieła.

W rozdziale pierwszym autorka informuje o podstawach teoretycznych, których wynikiem jest jej koncepcja artystyczna. Prezentuje też problematykę znaku i filozofię dzieła otwartego.

W rozdziale drugim autorka ukazuje źródła inspiracji artystycznej, którymi są Początekoniec Stanisława Dróżdża, Książka której autorem jest Ona sama oraz Linie rytmiczne Wacława Szpakowskiego. Przedstawia też zagadnienia z zakresu liberatury.

W rozdziale trzecim pod tytułem Semiografia Monika Aleksandrowicz zawiera opis książki artystycznej, w której autorka buduje modyfikacje wizualne prac zrealizowanych w liberackim projekcie: „Brumba. Jedność słowa z przestrzenią zapisu. Cykl wydawnictw literackich”, w tym książkę Semiografia.

W rozdziale czwartym autorka prezentuje wizualne książki artystyczne będącej przedmiotem pracy doktorskiej – omawia realizacje doktorskie: cykl prac **Semiografia 1.0** wraz z wystawą Zbiory rozmyte oraz projekt **Semiografia 2.0**, obejmujący książki-unikaty, książki-objekty oraz platformę internetową z filmami i animacjami.

Autorka w pracy teoretycznej wykazała się umiejętnością prezentacji własnych poglądów oraz wskazała te elementy, które stanowią jej oryginalne dzieło. Prezentując zaś dokonania innych autorów i artystów pokazuje różnice w warstwie treściwej i formalnej. Pracę uważam za bardzo dobrą i rokującą nadzieję na przyszłość pisarską autorki.

oPrzechodząc do oceny części artystycznej pracy doktorskiej trudno nie wspomnieć o otoczeniu, w którym dojrzewała twórczość Moniki Aleksandrowicz. Wolność w sztuce wydaje się być czymś bardzo oczywistym. Ale czy do końca jesteśmy wolni i wolność uprawiamy. Św. Augustyn twierdził, że „wolna wola jest zdeterminowana przez przeszłe stany”, co to znaczy? Czy to jest rodzaj ukończonej uczelni, pracownia, środowisko, tradycja tego środowiska. Zastanawiam się więc, ile wolnej woli jest w działaniach Moniki Aleksandrowicz, a ile jest zdeterminowane przeszłością lat 60, 70 ubiegłego wieku. Lata te

w środowisku wrocławskim to okres dynamicznych poszukiwań i buntu w sztuce, poszukiwanie nowego języka. Nazwiska takie jak Jerzy Ludwiński, Natalia LL, Jerzy Rosołowicz, Zdzisław Jurkiewicz, Stanisław Dróżdz, Waław Szpakowski, Wanda Gołkowska, Jan Chwałczyk, Józef Hałas, Jerzy Grzegorz Zyndwalewicz tworzyły klimat ówczesnego artystycznego Wrocławia. Nie od rzeczy trzeba tu jeszcze wspomnieć o środowisku intelektualnym kontynuującym tradycje naukowe Lwowa. To podglebie intelektualno-artystyczne miało zapewne wpływ na rodzaj uprawianej sztuki przez Monikę Aleksandrowicz. Sama doktorantka tak wspomina swoje intelektualne rozterki cytuję „Sięganie do tekstów filozoficznych ukierunkowało moje poszukiwania w zakresie sztuk wizualnych na długie lata. Jeden kierunek studiów miał wpływ na drugi. Poszukiwanie przestrzeni do autorealizacji w sztukach plastycznych, wzbogacanie własnej twórczości i czerpanie z zasobów kultury jest mi bliskie. Moje działania – mam nadzieję – nie poddają się jednoznacznym ocenom. Zależało mi na indywidualnej kreacji sztuki. Poszukiwałam nowych rozwiązań formalnych.” Autorka tych słów jak wiemy jest absolwentką dwu kierunków: filozofii i sztuki. Spotykamy się tu z ciekawą osobowością wyznaczającą sobie niełatwą drogę w poszukiwaniu swojego **Ja**. Tekst towarzyszący artystycznej prezentacji pokazuje nam różnorodne dylematy, które autorka próbuje rozwiązać. Podstawowym motywem i myślą przewodnią jest „Dzieło Otwarte” Umberto Eco. Szeroko rozumiana semiografia i liberatura oraz minimalizm artystycznego przekazu.

Sposób poszukiwania formy dla różnych projektów jest efektem przemyśleń nad znakiem oraz intuicyjnego stosowania analizy morfologicznej, dzięki czemu autorka uzyskuje ciągi przekształceń wychodzących od zbioru elementów podstawowych, które są podstawą do działania systemowego. W działaniach tych autorka wykorzystuje różne metody z zakresu matematyki i geometrii. Realizacje książek artystycznych są dla autorki formą przekazu, ale i wyrażenia siebie. Tak powstałe dzieło pozwala na aktywne prowadzenie dialogu z odbiorcą. Dla mnie osobiście obie realizacje są mi bliskie przez sposób ich powstawania. Dzieło zrealizowane na potrzeby doktoratu cechuje się redukcjonizmem formy, minimalizmem, uniwersalnością przekazu, bogactwem połączeń, wariantowością, czyni jej pracę dziełem otwartym. Można powiedzieć, że określone cele autorka zrealizowała na wszystkich poziomach: teoretycznym i artystycznym. Powstało dzieło spójne, oryginalne na wysokim poziomie warsztatowym. Perfekcjonizm wykonania jest cechą godną uwagi. Dobrze wpisują się w działalność autorki słowa Władysława Strzemińskiego, który w manifestie grupy „a.r” instruował „Nie kopiowanie natury lub powtarzanie starych przepisów, lecz eksperyment

odkrywczy „zbiorowy proces rozwoju formy i matematyczna logika praw.” To droga, którą promuje autor cytatu. Być może to przesłanie jest aktualne i dziś w twórczości doktorantki.

Konkluzja

Twórczość mgr Moniki Aleksandrowicz to próba połączenia tego co racjonalne, z tym co emocjonalne. Prace, które autorka przygotowała na przewód doktorski, oceniam jako bardzo dojrzałe i posiadające duży potencjał rozwojowy. Reasumując: pozytywnie oceniam powstałą pracę pisemną i praktyczną oraz dotychczasowy dorobek doktorantki na płaszczyźnie dydaktycznej, organizacyjnej i artystycznej. Stwierdzam, iż powstałe dzieło w trakcie przewodu, posiada cechy oryginalnej twórczości artystycznej, spełnia wymagania art.12 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami), dlatego wnioskuję o przyznanie przez Radę Dyscypliny Artystycznej mgr Monice Aleksandrowicz stopnia doktora w dziedzinie sztuk pięknych i konserwacji dzieł sztuki. Dodatkowo uważam, że praca kwalifikuje się do wyróżnienia.

Aleksander Józef Olszewski